

Európska komisia vo svojej Desiatej správe (EUROPEAN ELECTRONIC COMMUNICATIONS REGULATION AND MARKETS 2004 - 10TH REPORT) analyzovala stav na komunikačných trhoch členských krajín, vrátane nových členov.

V prípade Slovenskej republiky je hodnotenie značne nelichotivé; dokument konštatuje, že v oblasti pevnej telefónnej služby ani v roku 2004 nedošlo k zrušeniu faktického monopolu a to aj napriek tomu, že liberalizácia tohto trhu mala nastať už od roku 2003. Reálne teda prešiel už druhý rok a nedošlo k základnému kroku umožňujúcemu definitívne odstránenie monopolnej pozície jedného podniku.

Aj keď od začiatku roka 2004 vstúpil do platnosti nový zákon o elektronických komunikáciách, ktorý formálne implementuje nový regulačný rámec EÚ, k naplneniu jeho cieľa – zabezpečeniu fungovania trhového prostredia v oblasti elektronických komunikácií – doteraz nedošlo.

Úrad už začiatkom roka stanovil trhy, na ktorých bude sledovať vývoj konkurencie, avšak v termíne, stanovenom zákonom - do konca prvého polroka 2004 – vykonal analýzu iba troch z nich a ani na týchto trhoch dosiaľ dňa neoznačil významné podniky a neuložil im povinnosti, ktoré majú brániť zneužívaniu dominantného postavenia. Výsledkom tejto situácie je stav, keď bývalý monopol má stále všetky možnosti potlačania konkurenčných podnikov a zabraňovania vstupu konkurenčných podnikov na trh.

Tento stav sa najvýraznejšie prejavuje v oblasti hlasových služieb v pevnej sieti. Pre vstup konkurenčných podnikov na trh je nevyhnutné prepojenie ich sietí so sieťou bývalého monopolu, aby bola zabezpečená možnosť zákazníkov jednej siete dovolať sa k zákazníkom druhej siete. Aj napriek tomu, že mobilní operátori nemali s prepojovacími zmluvami s alternatívnymi operátormi nijaké problémy, rokovania alternatívnych operátorov o prepojení s bývalým monopolom stroskotali na neochote Slovak Telecomu akceptovať podmienky bežné v iných krajinách a regulátor trhu – TÚ SR – svoju funkciu plní iba veľmi slabo a pomaly.

Okrem chýbajúceho prepojenia ako základného východiska k liberalizácii trhov, má Slovensko v správe EK uvedený negatívny stav takmer v každej ďalšej kľúčovej oblasti liberalizácie:

- **výber podniku priamou voľbou a prednastavením** (tzv. voľba a predvoľba operátora), prvok liberalizácie, ktorý má zákazníkom bývalého monopolu umožniť vybrať si iný podnik pre odchádzajúce volania, nebol doteraz umožnený,
- **prenositeľnosť čísla** medzi mobilnými sieťami ani medzi pevnými sieťami doteraz nie je možná, čiže zákazník prechádzajúci k inému podniku si nemôže ponechať svoje telefónne číslo,
- poskytovatelia prístupu do internetu a poskytovatelia verejnej telefónnej služby nemajú možnosť **prenajať** si miestne účastnícke vedenie ST, čo im bráni poskytovať konkurenčné telefónne a širokopásmové služby, v prípade DSL technológií môžu iba predávať produkty založené na ADSL Slovak Telecomu, ale aj v tomto prípade si časť služby musí zákazník kupovať priamo od Slovak Telecomu, pričom táto služba je viazaná na odber hlasovej služby ST,
- je legislatívne nejasná **pozícia Protimonopolného úradu SR** na trhu elektronických komunikácií; nový regulačný rámec EÚ predpokladá, že regulátor (TÚ SR) vykonáva reguláciu ex-ante (teda prijíma opatrenia pre rozvoj trhu do budúcnosti), zatiaľčo Protimonopolný úrad vykonáva kontroly ex-post (teda rieši aktuálne porušenia v oblasti hospodárskej súťaže). Slovenský PMÚ sa však drží výkladu, podľa ktorého v oblasti elektronických komunikácií nemá právomoci, na druhej strane právomoci TÚ SR sú v zákone vymedzené a nezahŕňajú všetky aspekty ochrany hospodárskej súťaže,
- stále **nedoriešená** je aj otázka separácie úlohy ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií ako tvorcu legislatívy a spoluvlastníka Slovak Telecomu,
- EK tiež uvádza **nedostatočné právomoci regulátora**, najmä čo sa týka mimoriadnych opatrení v situáciách, keď je potrebné nutne konať na zabezpečenie konkurencie na trhu (čo je súčasná situácia v oblasti pevnej hlasovej siete),
- ďalším problémom SR je **nedostatočná administratívna kapacita národného regulátora**. Rozpočet a personálne zabezpečenie regulátora nezodpovedá nárokom, kladeným na regulátora legislatívou. Tieto nedostatky ovplyvňujú kvalitu a rýchlosť rozhodovania regulátora, zvlášť sa to môže prejavovať pri problematike nákladových modelov a transparentii taríf,
- SR doteraz **neprijala úplnú sekundárnu legislatívu** (vyhlášky, všeobecne záväzné predpisy) k zákonu o elektronických komunikáciách. V súčasnosti ešte neboli vydané tri predpisy.